

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja dvakrat na mesec, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krome.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Posamezna številka 30 vinarjev.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani.

Cena oglasom je za dvostopno petinno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Naročnikom!

Na naš poziv v listnici uredništva v 9. številki »Občinske Uprave«, naj se javijo po dopisnici vsi oni, ki žele indeks (abecedno kazalo), za vseh 6 letnikov, se ni oglasilo niti 25 naročnikov. Zato pozivljemo tem potom še enkrat cenjene naročnike, naj takoj naznanijo po dopisnici, da naročajo indeks. — Še enkrat povdarjamo, da je indeks brez dvoma neobhodno potreben — tudi za onega, ki nima vseh letnikov ali vseh številker te — izvzemši I. letnik — še vedno lahko dobi. — (Nekaj izvodov I. letnika ima še prvotna založnica Dragotin Hribar-jeva tiskarna.) —

Cena bo prav nizka gotovo ne nad 2 K. —

Vse naročnike pa, ki še niso plačali naročnine, vljudno in nujno prosimo, da to takoj store in nam s tem prihranijo mnogo dela in stroškov za opomine. Vse — delo in denar — lahko mnogo koristneje porabimo drugod. —

Uredništvo in upravništvo. —

Iz deželnega odbora.

Razdelitev referatov

od 1. julija 1911 dalje.

Deželni glavarg. dvorni svetnik Fr. pl. Šuklje: personalije; gospodinjske šole in gospodinjski tečajji; pospeševanje tujskega prometa; deželne finance:

Deželni odbornik g. Josip Anton grof Barbo: Deželna kultura in sicer: vinarstvo, ribarstvo; gozdarstvo; melioracija travnikov in pašnikov; živinozdravništvo; kmetijska družba; podkovska šola; šola na Grmu; posestvo na Robežu; obramba poljščine; stanovske stvari; prisilna delavnica; oskrba za zanemarjeno mladino; podpore za slušatelje živinozdravniških šol.

Deželni odbornik g. dr. Evgen Lampe: živinoreja; zboljšanje hlevov; mlekcarstvo; sirarstvo; deželna banka; deželna poslopja; ceste; železnice; melioracije in vodovodi; izkoriščanje vodnih sil za električne naprave; umetništvo; z ad ru ž ni št vo.

Deželni odbornik g. dr. Vladislav Pegan: občinske stvari; stavbinske stvari; pritožbe v cestnih zadevah izvzemši administrativno-tehnične zadeve; deželnozborske zadeve; lovske zadeve.

Deželni odbornik g. dr. Ivan Tavčar: ustanove; ubožne zadeve; priprega; gasilno-stražni zaklad; odgon; agrarske operacije; bera; statistika; deželni teritorij; deželno gledališče.

Deželni odbornik g. dr. Ivan Zajec: šolstvo; trgovska šola; muzej; deželni dobrodelni zavodi in javne bolnice; odpis bolniških oskrbnih stroškov; zdravstvo; obrt; visokošolske podpore izvzemši one za slušatelje živinozdravniških šol.

Občnizbor „Kmetске županske zveze“ — in »Hranilnica kmečkih občin.«

V izpopolnitev poročila v zadnji številki »Občinske Uprave« priobčujemo sklepe, nanašajoče se na v naslovu omenjeni denarni zavod.

Župan Stanovnik omenja, da bo hranilnica potrebovala mnogo denarja, ako bo hotela oziroma, da bo mogla zadostiti vsem številnim prošnjam za posojila.

Predlaga, naj se pošlje včlanjenim občinam (t. j. občinam-ustanoviteljicam) cirkular, da zahtevajo pri sodiščih, naj se nalaga sirotinski denar pri »Hranilnici kmečkih občin.« —

Dopisi občin na sodišča naj bi se glasili tako-le:

Štev.

Županstvo občine

C. kr. okrajno sodišče
v na

Ker je podpisana občina ustanoviteljica »Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani« in bode kot taka dobivala od čistega dobička za občinske namene izdatne podpore, želi županstvo sporazumno z občani, da se ves sirotinski denar vložijo v imenovano hranilnico, ki se bode v prvi vrsti ozirala na to, da bodo dobivale po nizkih obrestih iz te hranilnice posojila občine, okrajni cestni odbori in druge korporacije, pa tudi posetva proti pupilarno-varnemu zavarovanju zastavne pravice na prvo mesto.

Da bo mogla hranilnica ustrezati svojemu namenu, potrebuje gotovo veliko svoto denarja, vsled česar prosi podpisano županstvo: C. kr. okrajno sodišče blagovoli sirotinski denar dvigniti pri drugih hranilnicah in ga naložiti v hranilnico kmečkih občin v Ljubljani, katera je pupilarno-varni denarni zavod, pripoznan od c. kr. notranjega ministerstva na Dunaju z ukazom na c. kr. deželno vlado za Kranjsko z dne 1. decem. 1910 št. 41.751, katera se je pooblastila, da potrdi v imenu imenovanega ministerstva pravila »Hranilnice kmečkih občin« v Ljubljani.

Ž u p a n s t v o v dne 1911.

Predsednik Belec pripomni predvsem, da smatra kot edino umestno tiho delovanje za zavod, ne pa agitacije z velikim hrupom po časnikih in drugod. S tem se veliko ne doseže in ničesar trajnega. Le mirno pojdimo naprej, kot smo šli pri »Kmetški županski zvezi«, pri kateri tudi nismo šli v javnost, a smo vkljub temu dosegli lepe vspehe.

Stanovnikov predlog pa priporoča, da se upošteva. Dobro je sodišča poprositi, da naročajo nalagati sirotinski denar pri naši hranilnici, in jih opozoriti iz nova na to, da je pravosodno ministerstvo že izdalo navodila na sodišča, po katerih smejo nalagati sirotinski denar v naši hranilnici. — Seveda — le smejo, zato je dobro, da se župani zavzamejo za to, da se bo nalaganje tudi izvrševalo. —

Dobro bi bilo, da se varuhi naprosijo, naj zahtevajo, da se sirotinski denar njihovih varovancev nalaga pri »Hranilnici kmečkih občin« v Ljubljani. A za to je najboljša tiha, osebna agitacija.

Stanovnikov predlog, da se odpošlje okrožnica, se soglasno sprejme. —

Drugi predlog stavi tudi župan Stanovnik. Tiče se pupilarno-varnega nalaganja denarjev ubožnih zakladov pri naši hranilnici oziroma prenosa glavnice iz denarnih zavodov, ki ne nudijo pupilarne varnosti, v »Hranilnico kmečkih občin,«

dalje pristopanja občin kot članice k zadrugam vsled najemanja posojil.

Ker je naša dolžnost, da lasten zavod podpiramo, je želeti, da nalože vse občine svoje imetje pri tem zavodu.

Predlaga, naj se naprosi deželni odbor, da podpira naše stremljenje v predstoječem smislu. —

Predsednik Belec da predlog na glasovanje. — Obvelja soglasno. —

V smislu in na podlagi tega sklepa se je odposlala deželnemu odboru ta-le prošnja:

Veleoslavni

deželni odbor vojvodine kranjske

v

Ljubljani.

Veliko kmetških občin — da ne rečemo do mala vse — imajo naloženo svoje premoženje po raznih denarnih zavodih, zadrugah z neomejenim ali pa z omejenim jamstvom. Zlasti so naložene ondi glavnice ubožnih zakladov.

Znano je tudi, da je mnogo občin vsled tega ali pa zato, ker so dobile pri takih zadrugah po deželi posojila — če tudi le začasno; pristopilo kot članice k dotičnim zadrugam.

Ne da bi se hotelo izrekati kako nezaupanje te vrste denarnim zavodom, se vendar lahko trdi, da zlasti nalaganje denarja ubožnih zakladov pri teh hranilnicah, ki ne nudijo pupilarne varnosti, ne odgovarja zakonitim predpisom ali vsaj ni v smislu ubožne postave za Kranjsko z dne 28. avgusta 1883 dež. zak. št. 17—.

Ravno tako ne smejo biti občine glasom določb § 90 občinskega reda članice zadrug oziroma ne smejo prevzeti brez dovoljenja deželnega odbora nikakega jamstva. —

Upoštevajoč vse te razloge in v edinem namenu, varovati interese kmečkih občin, je sklenil občni zbor »Kmetške županske zveze« dne 24. maja t. l. soglasno:

Veleoslavni deželni odbor se naprosi, da blagovoli kot nadzorstveno oblastvo nad občinskim gospodarstvom skleniti in odrediti, naj se ves občinski, pred vsem ubožni denar naloži in nalaga v prihodnje v pupilarno-varnih denarnih zavodih, v prvi vrsti pa v naši »Hranilnici kmečkih občin« v Ljubljani.

Enako naj se le pri takih denarnih zavodih najemajo občinska posojila, kjer občine niso prisiljene vsled tega pristopiti k njim kot članice in s tem prevzemati kakoršno si bodi jamstvo za nje.

Izvršujoč ta sklep občnega zbora prosi podpisano načelstvo »Kmetške županske zveze« veleoslavni deželni odbor za blagohotne nadaljne odredbe.

V Ljubljani, dne 5. julija 1911.

Načelnik: A. Belec.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani.

(Nadaljevanje in konec.)

1. Da jih obrestonostno posoja na nepremična posestva s sirotinsko varnostjo, predvsem v Kranjski, Spod. Štajerski, Koroški, Primorski in Dalmaciji sploh in izjemoma tudi v ostalih v državnem zboru zastopanih kraljestvih in deželah, tako da imata obe stranki pravico poluletne odpovedi celega dolga in da se ob enem določijo stalni vračilni obroki ter s pogojem:

- a) da so poslopja, na katera se posoja, zavarovana pri kaki tuzemski požarni zavarovalnici ali da se zavaruje poprej, dalje da mora prošnik posojila izročiti v pravni obliki izjavo požarne zavarovalnice, da bo zavarovalne premije tudi od hranilnice sprejemala in le z njenim dovoljenjem slučajno odškodnino posestniku plačala;
 - b) da se sme ves kapital z dolžnimi obrestmi in drugimi pripadki vred terjati nazaj brez predidoče odpovedi, če se obresti ali dogovorjene anuitete niso plačale najkasnejše v šestih tednih potem, ko so zapadle;
 - c) da dolžniki povrnejo vse stroške, ki narastejo vsled odpovedi, odstopa (cesije), zavarovanja, pobotavanja, intervencije in izterjevanja, in da se podvržejo rednemu pristojnemu sodišču hranilnice;
2. v zaobrestovanih posojilih proti zastavi:
- a) avstrijskih zadolžnic in drugih enakih kreditnih papirjev, posebno obligacij v svrhu razdolževanja zemljišč, salinskih in davčno restitucijskih nakaznic;
 - b) delnih zadolžnic, katere izda s postavnim dovoljenjem dežela, okraj ali občina, ki pripada enemu kraljestvu ali deželi, ki so zastopane v državnem zboru;
 - c) drugih vrednostnih papirjev, za kojih obrestovanje in plačevanje jamči eno izmed v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel;
 - d) delnih zadolžnic, ki jih izdajo vodne zadruga na podlagi zakona z dne 30. junija 1884. drž. zak. št. 116, z ozirom na pospeševanje deželne kulture potom vodnih stavb;
 - e) avstrijskih, na dunajski borzi notiranih zastavnih listov in zasebnih srečk, ki so se izdale z oblastvenim dovoljenjem proti hipotekarični varnosti;
 - f) delnic avstro-ogerske banke, nadalje polno vplačanih delnic in prioritetnih obligacij podjetij, če jamči za najmanj 4% dividendo za akcije in pogojeno obrestovanje prioritetnih obligacij, kakor tudi za po načrtu določeno — plačevanje teh vrednostnih papirjev — država ali jedno izmed v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel;

g) prioritetnih obligacij in popolnoma vplačanih prioritetnih delnic onih od c. kr. državne uprave vsako leto naznanjenih avstrijskih železničnih podjetij, katera so v zadnjih petih letih popolnoma pokrila vse letne stroške, zlasti za najete prioritetne in druge dolgove, ter dosegla tolik čisti dobiček, da so plačevala najmanj 4% dividendo od vsega delniškega kapitala in izvrševala po načrtu določeno izplačevanje kapitala;

h) sploh vrednostnih papirjev, kateri so potom posebnih postav ali naredb pripravljeni za nalaganje ustanovnih, pupilarnih, fidejkomisnih in hranilničnih kapitalij, tudi, če niso v prejšnjih točkah (a—g) označeni.

Posojila (a—h) se smejo dajati k večjemu za dobo šestih mesecev le do visokosti $\frac{3}{4}$ borzne vrednosti vrednostnih papirjev na dan vložitve teh papirjev, oziroma pri papirjih, ki se ne kotirajo na borzi, do $\frac{3}{4}$ nominalne vrednosti in pri papirjih, ki se izžrebajo, na noben način više kakor do $\frac{3}{4}$ visokosti najnižjega zneska, kateri odpade po načrtu izžrebanja, odštevši pristojbine.

3. V predstojećem odstavku 2. označenih vrednostnih papirjih:

4. v zaobrestovanih posojilih za dobo največ šestih mesecev proti zastavi v kurzu se nahajajočega zlatega in srebrnega denarja do visokosti $\frac{4}{5}$ nominalne vrednosti,

5. v eskomptiranju lastnih hranilnih knjižic, obrestnih kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev, na katere sme posojilnica posojevati (odstavek 2.); slednjič v eskomptiranju in reeskomptiranju menic, ki imajo tri podpise, ki veljajo kot sigurni. Doba plačljivosti za obrestne kupone, izžrebane vrednostne papirje in menice, ki se sprejmejo v eskompt ali reeskompt, ne sme biti daljša kakor šest mesecev;

6. v zaobrestnih posojilih:

- a) državi, z dovoljenjem politične deželne oblasti;
- b) deželam, okrajem ali občinam, če so one opravičene jemati posojila in ista plačevati v lastnem delokrogu potom doklad, ali če so dobile potrebno postavno dovoljenje, nadalje vodnim zadrugam;
- c) javnim občekoristnim zavodom, fondom in korporacijam.

V slučajih b) in c) se mora pogoditi vračevanje posojila na obroke in polletno anticipativno obrestovanje.

7. V zaobrestnih posojilih zastavljalnici, združeni s hranilnico, in kreditnemu društvu, ki ga mogoče ustanovi hranilnica na podlagi posebnih, od države odobrenih pravil.

8. V vlogah pri večjih avstrijskih hranilnicah.

9. Z dovoljenjem politične deželne oblasti v zaobrestovanih posojilih pridobitnim in gospodar-

skim zadrugam z omejeno in neomejeno zavezo, katere so ustanovljene na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70, zlasti kreditnim in posojilnim društvom, katera so deležna pristojbinskih olajšav za kreditna in posojilna društva na podlagi zakona z dne 1. junija 1889, drž. zak. št. 91. do visokosti skupne vsote vplačanih deležev zadružnikov in Zadružni Zvezi v Ljubljani.

10. V posestvih, če je nakup istih potreben, v slučaju, da bi posestva, katera so obremenjena s hranilničnimi posojili, prišla na dražbo in se je bati, da bi se tako daleč pod cenilno vrednostjo prodala, da bi se ne pokrila popolnoma terjatev hranilnice.

V vsakem takem slučaju se mora dobiti dovoljenje od politične deželne oblasti in le tedaj, če bi to bilo vsled nujnosti nemogoče, se mora isto naknadno dobiti.

Taka posestva se morajo takoj prodati, kakor hitro se to lahko brez škode za zavod zgodi.

Razven tega se smejo s poprejšnjim dovoljenjem politične deželne oblasti, vendarle iz rezervnega zaklada, nakupiti posestva, katera upravlja zavod sam.

Hranilnica pa je tudi upravičena:

11. Dotirati fond za posojilnico v svrhu porajevanja osebnega kredita, kredita zmožnim in kredita vrednim malim posestnikom in obrtnikom iz onih sredstev rezervnega zaklada, ki presegajo 5% vlog.

Ustanovitev take posojilnice in pogoje porajevanja posojil mora državna oblast potrditi.

12. Udeleževati se čekovnega in clearing-prometa c. kr. poštne hranilnice.

Končno, če vse navedene vrste ne izčrpajo uporabo vseh denarnih sredstev.

13. Nalagati denar v tekočem računu ali proti blagajniškem listom pri akreditiranih bankah ali kreditnih zavodih, kateri se morajo politični deželni vladi v odobrenje naznaniti, pa le pod pogojem, da je ta naložba le začasna in ne postane stalna.

Zneski, ki se uporabijo v smislu odstavkov 9. in 13., ne smejo skupaj presegati vsakokratno visokost rezervnega zaklada.

Ugodnosti hranilnice.

§ 26. Hranilnica je upravičena zastavljena vrednostne papirje, če se zapadlo posojilo ne vrne, v zmislu naredbe z dne 2. februarja 1852, drž. zak. št. 42, in z dne 28. oktobra 1865, drž. zak. št. 110. v zmislu slednje le z omejitvijo člena V. uvodnega zakona k izvršilnemu redu z dne 27. maja 1896, drž. zak. št. 78. prodati. Tudi v slučaju konkurza ohrani hranilnica to pravico z vpoštevanjem določb v § 164., alineja 1. konkurznega reda z dne 25. decembra 1868, drž. zak. št. 1 iz l. 1869.

Terjatev hranilnice zapade tudi takrat, če padejo zastavljeni vrednostni papirji na $\frac{9}{10}$ kurznesa v enakem številu volijo od občinskih zastopov

vrednosti, ki so jo imeli vrednostni papirji za časa zastave. Če v takem slučaju dolžnik tekom 24 ur po nastopu kurznega padca in s tem povzročene zapadlosti terjatve prvotne zastavne vrednosti s pomnožitvijo pokritja ne izpopolni ali z vplačanjem primerne zneska predpisanega prvotnega razmerja zopet ne ustvari, je hranilnica upravičena v smislu predstojećih določb postopati. Izposojevalec sme posojilo vrniti tudi pred pogojeno dobo, vendar se mu ne povrnejo naprej plačane obresti.

Varnost shranjevanja hranilničnega premoženja.

§ 27. Vsi denarji, vrednostni papirji in vse vrednostne listine se morajo z varnostjo, ki je predpisana za javne blagajne, shraniti, osobito denar in vrednostni papirji morajo biti pod kontrolnim zaporom enega člana ravnateljstva, in se blagajniškemu uradniku vsakokrat izroči le za tekoče izdatke potrebna gotovina.

Določitev časa za sprejemanje hranilnih vlog in poslovanje v obče.

§ 28. Ravnateljstvo mora dneve in ure za sprejemanje in izplačevanje hranilnih vlog določiti in naznaniti (§ 45.), kakor tudi določiti čas, v katerem posluje ravnateljstvo, blagajništvo in knjigovodstvo s strankami.

Objavljanje računskih zaključkov.

§ 29. Zavod mora svoje račune polletno koncem meseca junija, koncem decembra vsako leto pa celoletno skleniti. Celoletni računski zaključek se mora najpozneje štiri mesece po sklepu poslovnega leta potom deželnovladnega komisarja politični deželni vladi predložiti in tudi javno razglasiti (§ 45.).

Računski zaključek mora vsebovati:

- celo premoženje zavoda z dokazom uporabe;
- skupno število vlagateljev in njih terjatve na kapitalu in obrestih;
- izplačane upravne stroške;
- lastno premoženje in rezervni zaklad zavoda;
- primerjanje vseh teh podatkov z uspehom prejšnjega leta.

Razsojevanje preprirov.

§ 30. Vlagatelji se pritožijo radi postopanja, ki je proti pravilom, pri politični oblasti prve instance, katera o tem razsoja in potrebno ukrene. Proti njeni odločbi lahko vložijo vlagatelji priziv na deželno vlado in nadalje na c. kr. ministerstvo za notranje zadeve. V vseh drugih slučajih, v katerih nastopa hranilnica kot tožnik ali zatoženec, je podrejena postavnemu sodišču.

Upravni organi.

§ 31. Hranilnico upravlja ta upravni odbor in ravnateljstvo.

§ 32. Upravni odbor obstoji iz 63 oseb, ki v enakem številu volijo od občinskih zastopov

občin - ustanoviteljic hranilnice za dobo šestih let. Vsaka občina voli v odbor po tri odbornike, od kojih mora vsaj eden prebivati stalno v Ljubljani.

Organi zavoda, kakor ravnatelj, pravni konzultenti in uradniki hranilnice se ne smejo udeleževati koristonosne uporabe hranilničnega denarja in ne smejo postati dolžniki zavoda.

Član odbora ali ravnateljstva v slučaju, ako je bil sodnijsko obsojen radi takega takega hudo delstva ali prestopka, da je z obsodbo po zakonu združena izguba občinske volilne pravice ter v slučaju konkurza ali kuratele, izgubi mandat in se mora voliti namestnik.

V odbor in ravnateljstvo se ne smejo voliti odborniki ali ravnatelji konkurenčne hranilnice.

§ 33. Odbor voli iz svoje sredine za dobo šestih let ravnateljstvo, obstoječe iz 12 ravnateljev.

Izstopivši se lahko zopet volijo.

§ 34. Predsednik odbora in njegov namestnik volita se od odbora, predsednik ravnateljstva in njegov namestnik pa od ravnateljstva za dobo šestih let.

§ 35. Ravnateljstvo voli iz svoje sredine za dobo svojega poslovanja tudi pisarniškega predstojnika in njegovega namestnika, ki nadzoruje celo poslovanje.

§ 36. Ravnateljstvo imenuje posebnega hranilničnega pravnega konzumenta, kateremu ni treba biti ud odbora.

§ 37. Člani ravnateljstva, ki izstopijo iz ravnateljstva pred potekom poslovne dobe, se morajo izpopolniti od odbora, člani odbora pa od občinskih zastopov. Izvoljeni stopi z ozirom na poslovno dobo na mesto prednika. Dokler se ne izvolijo novi člani odbora ali ravnateljstva, ostanejo v funkciji stari.

§ 38. Volitve članov odbora in ravnateljstva se vršijo z relativno večino glasov.

§ 39. Ravnateljstvo vodi hranilnico s pomočjo nastavljenega in plačanega osobja, skrbi za primerno uporabo vlog, za pravilno obračunavanje in vodstvo tekočih poslov zlasti z vpoštevanjem določb pravil, poslovnika in drugih instrukcij (§ 41., odst. 1.).

Sploh mora ravnateljstvo opravljati vse posle, kateri izrečno ne pripadajo odboru ali uradništvu.

§ 40. Nadalje osem tednov po sklepu vsakega leta mora predložiti ravnateljstvo računski zaključek o poslovanju hranilnice v preteklem letu in upravni preliminarij za tekoče leto potem letnega poročila odboru, kateri da oboje iz svoje sredine voljenemu odseku v pregled in poročilo; na podlagi tega poročila konečno odobri oboje.

§ 41. Delokrog odbora obsega še posebno sledeče posle:

1. Sestava poslovnika za upravo hranilnice, katerega mora državna oblast potrditi, kakor tudi drugih instrukcij za ravnateljstvo (§ 39.), (nadalje volitev od odbora določenega števila udov cen-zurnega odseka [§ 25., odst. 2.], kateri se lahko izvoli izvun funkcionarjev hranilnice, določitev instrukcije za ta odsek):

2. posvetovanje in odločba glede visokosti obrestne mere za vloge (§ 11.) in posojila (§ 25.), nadalje o vprašanju, na kak po pravilih dovoljen način se naj uporabijo vloge in lastno premoženje hranilnice; določba najvišjega zneska posameznih hranilnih vlog (§ 10.) in odpovednih rokov (§ 14.);

3. posvetovanje in odločitev o uporabi rezervnega zaklada v slučajih § 7.;

4. izvrševanje nenapovedanega pregleda blagajne najmanj enkrat v letu po iz njegove sredine voljenem odseku, kateremu ne sme pripadati noben član ravnateljstva;

5. dovolitev izrednih upravnih stroškov, ki presegajo preliminarij;

6. sprememba pravil pod pridržkom državnega dovoljenja.

§ 42. Poroštvo članov odbora in ravnateljstva kakor tudi vseh nastavljenecv se ravna z ozirom na pravila, poslovnik, druge instrukcije in posebne predpise po določbah splošnega državnega zakonika.

§ 43. V sejah odbora in ravnateljstva se sklepa z absolutno večino glasov; pri enakosti glasov odločuje predsednik.

Da sklep sej načelstva in ravnateljstva obvelja, je potrebno, da se vsi člani odbora, oziroma ravnateljstva pravilno povabijo; prvim se mora javiti dnevni red. Potrebna je navzočnost vsaj polovice članov odbora oziroma ravnateljstva.

Sejne zapisnike mora podpisati predsednik, jeden ud odbora, oziroma ravnateljstva in zapisnikar.

Člani ravnateljstva se morajo pri vseh sejah odbora vzdržati glasovanja pri posvetovanjih, tičočih se njihove osebe ali njihovega poslovanja.

§ 44. Odbor se zbere najmanj dvakrat na leto, vendar se lahko v izrednih slučajih ali tudi takrat, če zahteva deželnovladni komisar sejo odbora, na povabilo predsednika odbora vrši odbo-rova seja z naznanilom dnevnega reda.

§ 45. Hranilnična tvrdka se glasi: „Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani“. Za odbor podpisujeta predsednik in jeden odbornik, za ravnateljstvo predsednik in pisarniški predstojnik. V slučaju, da so ti zadržani, njihovi namestniki.

Hranilnico zastopa nasproti oblastim in tretjim osebam predsednik ravnateljstva. Ta tudi potrjuje prejem vseh uradnih in sodnih vročitev.

Javnirazglasi zavoda se pravomočno razglasijo v uradnem ljubljanskem listu in v dnevniku »Slovenec« in nabijejo v uradnih prostorih. Po previdnosti more ravnateljstvo tudi v drugih časnikih razglasiti.

§ 46. Za opravljanje računskih in blagajniških poslov se mora nastaviti potrebno osebje. Pravico predlaganja ima ravnateljstvo, definitivno imenovanje, odpust in vpokojenje pa odbor. Provizorično odločbo v zadevi uradnikov in slug, n. pr. suspenzijo, ima ravnateljstvo.

Uradniki sprejmejo službeno instrukcijo in manipulacijske predpise, katere predlaga ravnateljstvo in odobri odbor.

Pri podeljevanju služb se je pred drugimi prosileci ozirati na sposobne prosilce vojaškega stanu v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872, drž. zak. št. 60.

§ 47. Funkcije članov ravnateljstva in odbora so redno brezplačne.

Kontrola državne uprave.

§ 48. Hranilnici se prideli poseben deželno-vladni komisar, kateri se mora povabiti k vsem se-

jam ravnateljstva in odbora. Ta se mora poučiti o vsem poslovanju, o stanju blagajne in celem delovanju zavoda, mora čuvati čez natančno upoštevaje pravil, sistirati sklepe ravnateljstva in odbora, kateri so naperjeni proti pravilom, regulativom ali zakonom, ako opazi nedostatke ali nepravilnosti, skrbeti za red in varnost zavoda ter v slučaju, da preti nevarnost, neodložljive odredbe sam izvršiti in deželni vladi na podlagi danih navodil o stanju zavoda in njegovem poslovanju poročati.

Razpust hranilnice.

§ 49. Sklep o razpustu hranilnice, načrt o izvršitvi razpusta in zlasti uporaba preostalega premoženja mora potrditi politična deželna oblast.

Sprejem novih občin ustanoviteljic.

§ 50. Sprejem novih občin med ustanoviteljice se smatra kot izprememba pravil. V tem slučaju je potrebno, da sklep odborov potrdi nadpolovična večina občin ustanoviteljic.

Pregled,

kako se kapital v dvajsetih letih poviša, ako se obresti ne dvigajo.

Koncem		Znesek kapitala s 4 1/4% obrestmi vred od vloge																					
leta	polletja	K 1		K 2		K 3		K 4		K 5		K 10		K 20		K 30		K 40		K 50		K 100	
		K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1.	1	1	02	2	04	3	06	4	08	5	10	10	21	20	42	30	63	40	85	51	06	102	12
	2	1	04	2	08	3	12	4	17	5	21	10	42	20	85	31	27	41	70	52	14	104	29
2.	1	1	06	2	12	3	19	4	25	5	31	10	63	21	27	31	93	42	57	53	25	106	50
	2	1	08	2	17	3	25	4	34	5	42	10	85	21	72	32	59	43	45	54	37	108	75
3.	1	1	10	2	21	3	31	4	42	5	53	11	06	22	16	33	27	44	37	55	52	111	05
	2	1	12	2	25	3	38	4	51	5	63	11	29	22	63	33	97	45	31	56	69	113	40
4.	1	1	14	2	29	3	44	4	59	5	74	11	53	23	10	34	67	46	23	57	88	115	81
	2	1	17	2	34	3	51	4	68	5	85	11	76	23	59	35	39	47	24	59	09	118	25
5.	1	1	19	2	38	3	57	4	76	5	95	11	99	24	08	36	14	48	24	60	34	120	76
	2	1	21	2	42	3	63	4	85	6	06	12	23	24	59	36	90	49	26	61	62	123	31
6.	1	1	23	2	46	3	70	4	93	6	19	12	48	25	10	37	67	50	30	62	92	125	92
	2	1	25	2	51	3	76	5	02	6	31	12	74	25	63	38	45	51	36	64	23	128	58
7.	1	1	27	2	55	3	82	5	12	6	44	12	99	26	16	39	26	52	45	65	59	131	30
	2	1	29	2	59	3	89	5	23	6	57	13	25	26	71	40	09	53	55	66	97	134	08
8.	1	1	31	2	63	3	95	5	33	6	70	13	52	27	26	40	94	54	68	68	38	136	93
	2	1	34	2	68	4	02	5	44	6	82	13	80	27	84	41	79	55	83	69	82	139	82
9.	1	1	36	2	72	4	10	5	55	6	95	14	08	28	41	42	66	56	99	71	29	142	77
	2	1	38	2	76	4	19	5	65	7	08	14	37	29	01	43	55	58	18	72	80	145	79
10.	1	1	40	2	80	4	27	5	76	7	23	14	67	29	62	44	47	59	42	74	33	148	87
	2	1	42	2	85	4	36	5	87	7	38	14	97	30	24	45	40	60	67	75	90	152	02
11.	1	1	44	2	89	4	44	5	97	7	52	15	27	30	88	46	36	61	95	77	49	155	25
	2	1	46	2	93	4	53	6	08	7	67	15	58	31	51	47	34	63	24	79	13	158	54
12.	1	1	48	2	97	4	61	6	21	7	82	15	90	32	17	48	33	64	58	80	81	161	90
	2	1	51	3	02	4	70	6	33	7	97	16	22	32	85	49	35	65	94	82	51	165	32
13.	1	1	53	3	08	4	78	6	46	8	12	16	56	33	53	50	40	67	32	84	25	168	82
	2	1	55	3	14	4	87	6	59	8	29	16	90	34	23	51	46	68	75	86	04	172	39
14.	1	1	57	3	21	4	95	6	72	8	46	17	24	34	95	52	54	70	19	87	86	176	05
	2	1	59	3	27	5	04	6	84	8	63	17	60	35	68	53	65	71	68	89	71	179	79
15.	1	1	61	3	33	5	14	6	97	8	80	17	90	36	42	54	77	73	19	91	60	183	59
	2	1	63	3	40	5	25	7	10	8	97	18	33	37	19	55	92	74	74	93	54	187	48
16.	1	1	65	3	46	5	35	7	25	9	14	18	71	37	97	57	09	76	31	95	51	191	46
	2	1	68	3	53	5	46	7	40	9	33	19	09	38	76	58	30	77	93	97	53	195	51
17.	1	1	70	3	59	5	57	7	54	9	52	19	49	39	57	59	53	79	56	99	59	199	66
	2	1	72	3	65	5	67	7	69	9	71	19	90	40	39	60	79	81	24	101	70	203	89
18.	1	1	74	3	72	5	78	7	84	9	90	20	30	41	24	62	06	82	96	103	84	208	20
	2	1	76	3	78	5	89	7	99	10	10	20	73	42	12	63	38	84	70	106	03	212	62
19.	1	1	78	3	84	5	99	8	14	10	31	21	15	43	01	64	72	86	49	108	28	217	13
	2	1	80	3	91	6	10	8	31	10	52	21	60	43	92	66	08	88	34	110	58	221	74
20.	1	1	82	3	97	6	23	8	48	10	73	22	04	44	84	67	48	90	21	112	92	226	43
	2	1	85	4	04	6	35	8	65	10	95	22	51	45	77	68	90	92	12	115	30	231	24

Št. 544.

Vsled pooblastila c. kr. ministrstva za notranje stvari, izdanega z ukazom z dne 1. decembra 1910, št. 41.751, potrjuje c. kr. deželna vlada predstoječa pravila v imenu navedenega ministrstva.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1911.

Za c. kr. deželnega predsednika

L. s.

Chorinsky m p.

Vprašanja in odgovori.

84. Županstvo Bučka.

Vprašanje:

Vsled sklepa tukajšnjega občinskega odbora so se glavna pota po tukajšni občini razdelila v popravo in posipanje in sicer deloma po direktnih davkih, deloma kolikor jih kdo rabi, med dotične posestnike. Z drugimi vred se je odmeril v popravo tudi g. župniku del pota, po katerem vozi on les iz cerkvenega gozda župnije Bučka. G. župnik se temu odločno protivi, češ da cerkvena posestva so prosta vsakega bremena. Prosimo pojasnila v tej zadevi.

Odgovor:

Ako tvorijo dohodki iz dotičnega gozda del kongruje, naj si obstoje potem v denarju vsled prodaje ali pa v lastni porabi drv, ima g. župnik prav.

Po § 73 občinskega reda spada tudi tlaka za občinske potrebščine med občinske priklade (davščine), katerih pa ne plačujejo dušni pastirji od kongruje (§ 75., 2 obč. reda). Kakor vseh drugih občinskih priklad je torej g. župnik oproščen tudi tlake, sploh vseh občinskih bremen, ki ne morejo zadeti njegovih iz kongruje izvirajočih dohodkov.

85. Gospod A. P. v P.

Vprašanje:

Smeta li župan in njegov svetovalec kaj zaračunati, ako prideta k stavbni komisiji četrte ure daleč k lokalnemu ogledu za novo stavbo?

Odgovor:

Od stranke ne smeta niti župan niti občinski svetovalec zahtevati kako plačilo. Edino kar ima stranka plačati je občinska taksa za ogled, ako je sploh v občini postavno uvedena. Ampak dotična taksa mora priti med dohodke v občinsko blagajno. Župan ali svetovalec bi torej morala dobiti plačilo iz občinske blagajne, seveda le v tem slučaju, ako jima gre kako povračilo za gotove stroške po § 25. občinskega reda, ali pa če obstoji pravomočen sklep občinskega odbora, ki določa županu ali pa svetovalcem plačilo za službeno poslovanje. Sicer se morajo taka uradna opravila izvrševati brezplačno.

86. Gospod A. P. v P.

Vprašanje:

Pri nas je navada, da plača vsak, kdor sezida novo hišo in prosi za številko, 40 K pristojbine v občinsko blagajno. Temu plačilu se nameravam upreti, ker se mi zdi, da sklep občinskega odbora, ki je sklenil pobirati to naklado, — (ne! takso; to niso naklade) —, ni bil potrjen od deželnega odbora in vsled tega ni pravomočen. Je-li to moje mnenje pravo? — Bom-li prodril? Kaj naj storim?

Odgovor:

Ne vemo, za kakšno pristojbino se gre v Vašem slučaju. Tarifa k taksni postavi z dne 3. decembra 1868 dež. zak. št. 17 navaja pod točkami 7., 8. in 9. troje oziroma četvero taks (pristojbin) v stavbnih zadevah: za stavbne ogled do najvišjega zneska 8 K, za stavbne privolitve pri novih stavbah do 40 K, pri prezidavah do 12 K, končno za privolitve, da se sme hiša za stanovanje rabiti, do najvišjega zneska 4 K.

Nam ni znano, ktere izmed teh taks pobira občina; mogoče da za privolitve pri novih stavbah po 40 K. Vprašanje nastane sedaj seveda, če je ta taksa postavno uvedena, to se pravi: če je sklenil občinski odbor, da se uvede, če je bil dotični sklep postavno razglašen in če je pobiranj ugotovljen pritril deželni odbor.

Ako se je vse to zgodilo in je torej postal sklep občinskega odbora pravomočen, potem se plačilu takse ne morete upirati.

Pač pa imate pravico zahtevati, da Vam županstvo pokaže odlok deželnega odbora, s katerim je bilo pobiranje dotične pristojbine (takse) dovoljeno.

Na ta način bodele zvedeli, če se Vas lahko prisili, plačati takso ali ne.

87. Gospod A. P. v P.

Vprašanje:

Nekomu se je odmerila osebna dohodnina vključno temu, da plačuje od svoje obrti zelo visok pridobinski davek in čeprav je na vse načine dokazoval, da nima na leto 1200 K čistega dohodka in da ima veliko dolga, pri svoji trgovini in obrti pa večkrat občutno zgubo in pa prav malo dobička v obče. Vse ni nič pomagalo. Kaj mu je storiti in kako ravnati, da se mu odpiše davek, ki ga terja od njega davčna oblast, ker ga v resnici ne more plačati?

Odgovor:

Pri odmeri osebne dohodnine ne pridejo v poštev davki, katere plačuje dotičnik od svoje obrti, ker §§ 153 in 154 zakona o osebni dohodnini ne določata nikakoršnih izjem, ampak pravi § 153, da je podvržena osebno-dohodninskemu davku vsaka fizična oseba, ki prebiva v kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru, in sicer glede vseh dohodkov. Ta davek je čisto individualen, in ni v nobeni zvezi ali pa spojen z drugimi davki.

Če dotičnik ni mogel dokazati, da njegovi dohodki ne dosega letnih 1200 K, potem se ne da ničesar storiti. Po našem mnenju je on napačno razumel zakon o osebni dohodnini. Zakon natančno določa, kaj se sme izkazati v svrhu odbitka. Glede dolgov pridejo v poštev le v resnici plačane obresti. Stroški pri gospodarstvu se pa ne morejo odbiti. Naš prostor je preomejen, da bi mogli obširneje tolmačiti vsa določila o osebni davkih.

Če je dotičniku davek odmerjen, se pač lahko pritoži proti plačilnemu nalogu v 30 dneh in dokaže, da dohodki ne dosega za obdavčenje zakonito določene vsote. Kaj drugega storiti se ne da in odpis drugače ni mogoč.

88. Županstvo občine Draga.

Vprašanje:

Županstvo občine Muljava je vložilo prošnjo na davčni urad v Višnji gori, da pokaže davčne knjige županu občine Draga v svrhu sestave volilnih imenikov za občino Muljavo, ktere je obljubil sestaviti ondodni župan. Davčni urad Višnja gora je odgovoril sledeče: »Po tozadevnih predpisih so davčne knjige občine Muljava le ondodnemu županstvu lastnim organom na razpolago.«

Je-li davčni urad pravilno postopal? Ali ni mogoča nobena pritožba? Prošnja in odlok davčnega urada sta se poslala deželnemu odboru.

Odgovor:

Ker je bila po naših informacijah zadeva pri deželnemu odboru uradoma rešena, je stvar pravzaprav končana. Ker pa utegne predmet zanimati tudi druge občine, priobčimo nam na razpolago dano rešitev deželnega odbora na c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, kamor je poslal zadevno prošnjo županstva s prošnjo za odredbo, da ima c. kr. davčni urad v Višnji gori dati pooblaščenca občine Muljava (t. j. županu v Dragi) na razpolago po-

datke o predpisanih davkih v svrhu sestave volilnega imenika za občinske volitve na Muljavi.

Županstvo bi se bilo sicer lahko samo obrnilo na finančno ravnateljstvo, pa tudi pot preko deželnega odbora je bila umestna. Ne vemo, na katere predpise se sklicuje davčni urad — vsaj mi takih ne poznamo, navaja jih pa tudi ne —, mnenja smo pa, da stališče davčnega urada gotovo ni bilo pravo. Je pač vseeno, kdo je pooblaščen, da sestavi izkaz davkoplačevalcev; za davkarijo mora zadostovati, da se dotičnik le zadostno legitimira. Nepotrebno je delati ovire, saj ima županstvo itak pravico zahtevati, da mu sploh napravi izkaz brezplačno davčni urad sam.

89. Županstvo St. J. okr. L.

Vprašanje:

V tukajšni vasi je veleposestnik, ki poseduje mlin in žago. Za to rabi vodo, katere strugo od izvirka pa do mlina trebi sam in si gradi jezovje, da se mu voda ne razteka. Ali ima dotični pravico ribariti po tej lastni strugi, ali ima pravico kdo drugi?

Odgovor:

Dvomimo, da bi imel dotični posestnik sam pravico do ribolova. To bi bilo mogoče le, ako se mu je na podlagi ukaza c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem z dne 9. junija 1890 št. 1473/pr. dež. zak. št. 17. priznal samosvoj ribarski okraj za dotično vodo, oziroma se ta ni priklopila kakemu ribarskemu okraju. To bi pa moglo pojasniti le okrajno glavarstvo, katero je svoječasno sprejemalo dotične zahteve in jih po končani razdelitvi v ribarske okraje po c. kr. deželni vladi gotovo tudi reševalo.

Obrne naj se na okrajno glavarstvo dotični posestnik sam; lahko pa stori to tudi županstvo. Mi se v to ne moremo dalje spuščati.

90. Županstvo D.

Vprašanje:

Ali mora župan v smislu § 33 obč. vol. reda, ki govori o pritožbi v 8 dneh po končanih volitvah, dopustiti tistemu, ki se misli pritožiti, pogledati (pregledati) volilne akte?

Odgovor:

Novi občinski volilni red nima nikakega tozadevnega določila. Naše mnenje je, da ni nobene ovire, ako kdo zahteva, da se mu da do vpogled volilni akti, ker je javnost volilnega dejanja po zakonu ustanovljena. Iz te javnosti po našem mnenju lahko izvajamo tudi to, da mora biti prizadetim dopuščena vpogled v volilni akt. Tega našega mnenja pa še ne smete smatrati kot meritorno rešitev, kajti odločitev spada v področje političnih oblastev, katerim mi seveda ne moremo prejudicirati stališča. Zato Vam svetujemo, da se obrnete na c. kr. okrajno glavarstvo, oziroma naj se prizadeti pritožijo na to oblastvo, če se jim vpogled ni dovolil.

V ostalem pa ne razumemo, čemu je treba pregledovati volilne akte, saj ima stranka v volilni komisiji svoje zaupnike.

91. Županstvo D.

Vprašanje:

Neka občina, v kateri so se izvršile občinske volitve, nima po § 15. obč. vol. reda napravljenega seznamka volilcev, pač pa le davčni izkaz in volilne imenike.

Dalje je volilna komisija skrutinij prekinila za 18 ur, ne da bi bila v smislu ukaza c. kr. deželne vlade z dne 4. maja 1911 št. 1089/pr. § 3. zapečatila glasovnice, kar jih je prešela, niti onih ne, kar jih ni prešela.

Izročila je le vse spise županu v shrambo. Jeli to dovolj velik vzrok, kerni seznamka volilcev in ker se je skrutinij prekinil brez zapečatenja volilnih aktov, da bi v slučaju pritožbe deželna vlada volitev razveljavila?

Skrutinij se je izvršil za I. in II. razred, III. pa je ostal neprešet. Če se je zapisnik podpisal ali ne, to se pa ne ve gotovo.

Odgovor:

To sta tudi dva slučaja, glede katerih zakon (občinski volilni red) nima nikakih pobližjih določil, kakor tudi ne navedena naredba deželne vlade. Za vsak slučaj je treba pač provocirati odločbo političnega oblastva (deželne vlade) oziroma — če treba — tudi upravnega sodišča.

Prvotni volilni imenik (seznamek) po § 15. obč. volilnega reda mora biti na vsak način sestavljen po predpisih tega §. Davčni izkaz o predpisanih davkih je le podlaga za ta seznamek, ne more ga pa nadomeščati. Če bo pa to pomanjkljivo postopanje smatralo politično oblastvo kot zadosten povod za razveljavljenje volitev, o tem pa mi ne moremo izreči svoje sodbe.

Ne preostaja Vam torej drugega, kot obrniti se na politično oblastvo (okrajno glavarstvo) in prositi za bodisi načelno rešitev ali pa izzvati odločbo potom pritožbe.

Ravno to velja o nezapečatenih glasovnicah. Kako stališče bo zavzelo politično oblastvo, tega ne vemo, ker se zakonita določila in administrativne naredbe ne tolmačijo povsod enako.

Ako bo hotela vlada točno izvrševati svoje lastne naredbe, potem ji po našem mnenju ne bo preostajalo drugega, kot ubrati vsled pomanjkljivega postopanja — postavno pot.

92. Gospod I. M. v Z. K.

Vprašanje:

Kot sodno zapriseženi cenilec sem še z enim cenilcem cenil škodo, ki jo je napravil sosed sosedu s tem, da mu je pokosil čez mejo nekaj trave. Cenila sva škodo na 3 K, za naju pa računila skup 4 K, torej je imel plačati oni, ki je storil škodo, 7 K. Sosed mu je to naznanil in ga opozoril, da vloži tožbo, če takoj ne plača škode in ne povrne stroškov cenitve. Nasprotnik se za to ni zmenil, ampak trdil, da nikdar ne plača. Oškodovani je vložil dne 13. t. m. tožbo po odvetniku, drugi dan 14. zjutraj pa je prišel oni, ki je napravil škodo, k meni in mi po sili pustil znesek 7 K, katere naj bi jaz izročil oškodovanemu. Trdil je, da s sosedom še ni nič govoril. Sprejel sem denar v mnenju, da s tem preprečim pravdo. Ko sem hotel dne 14. denar izročiti oškodovanemu, mi ta pove, da bi se bil pred enim dnevom rade volje poravnal, sedaj pa ni mogoče, ker je tožba že vložena. Vrnil sem na to denar po pošti, a nasprotnik ga ni hotel sprejeti in mi ga enako vrnil. Kaj mi je storiti sedaj? Kam naj denem denar?

Odgovor:

Glede denarja je stvar čisto enostavna. Deponirajte ga pri sodišču, ki ga izroči davčnemu kot depositnemu uradu. O deponiranju določa § 21 ukaza pravosodnega in finančnega ministra od 16. novembra 1850 drž. zak. št. 448, da mora stranka, ki hoče sodno položiti denar (i. dr.), položno objavo napraviti pri sodišču pismeno ali ustno. S tem je stvar za Vas končana.

Ne moremo si pa kaj, da ne bi pri tej priliki spregovorili k temu slučaju. Mi ne uvidimo absolutno nobene potrebe — in je seveda tudi ni, da se je stvar spravila pred sodišče. Zakon o obrambi poljščine (II. zvezek J. Pfeiferjeve zbirke zakonov in ukazov za Kranjsko) prisoja kompetenco za izvrševanje tega zakona v prvi vrsti županstvu. Na vsak način naj bi se bil oškodovani predvsem obrnil na županstvo, saj je po § 28 občinskega reda itak župan upravičen odosno dolžan posredovati med prepirajočimi se strankami. In pa taka malenkost! Pri letošnji bogati košnji tožba za vrednost trave 3 K! Poučujte vendar ljudi kot občinski funkcionar, da naj ne izzivajo dragih pravnih malenkosti, ker troški take pravde gotovo vselej presegajo desetkratno škodo.